

*SPP
Loppuraportti*

SUOMI PÄÄSTÄ PÄÄHÄN 2004 – 2006

Projektin loppuraportti

Kirjoittajat: Ripsi Leppälä, Eila Nokelainen ja Pauli Aaltonen

Tekninen toteutus: Tuomo Väliaho

1. Idean synty ja projektin suunnittelu

Kavtsissa oli jo pitemmän aikaa ollut tapana tehdä vaelluksille kolmivuotissuunnitelma. Tällä tavalla saatiin riittävästi pitkäjänteisyyttä mm. retkikohteiden valintaan. Joulukuussa 2002 kolmivuotissuunnitelma oli ”katkolla”, vanha oli toteutettu ja uusi piti rakentaa. Silloin Ulla Sara iski retkitoimikunnan eteen uudenlaisen idean: jaetaan Suomi pätkiin ja kuljetaan ne eri menetelmillä kolmen vuoden aikana. Suunnitelma, jolle annettiin nimeksi ”Suomi Päästä Päähän” (SPP) hyväksyttiin pitemmittä puheitta. Retkitoimikunnan muut jäsenet olivat vielä niin ”vihreitä”, etteivät kehänneet panna hanttiin tai sitten idea vaan oli niin loistava...

Kun kolmen vuoden kuluttua Ullalta tivattiin idean syntyprosessia, hän väitti sen syntyneen pelkästään tarpeeseen, hyväksi rungoksi kolmivuotissuunnitelmalle. Hän ei myöntänyt muistaneensa silloin sitä, mitä hän joskus Nuorgamissa rajamerkillä raahauduttuaan oli ajatellut: ”Olisipa mukava joskus laittaa kuljetut pätkät yhteen pötköön kartalle ja katsoa paljonko ne Suomesta kattavat...”. Alitajunta voi joskus tehdä ihmeitä.

Tammikuussa 2003 retkitoimikunta konttaili tuntikausia lattialle levitetyillä kartoilla ja sai vaelluspätkät aikaiseksi. Seuraavassa kokouksessa jaettiin jo vetovastuita retkitoimikunnan jäsenille (Pertti Meriläinen, Sirpa Alapuranen, Kai Wall, Martti Mäkelä, Ulla Sara, Juha Kelkka, Merja Pehkonen, Esa Tervonen). Vuonna 2003 syksyllä, kun melkein vuosi oli kulunut idean hyväksymisestä, projekti esiteltiin kerholaisille. Toteutus alkoi kevättälvella 2004 Nuorgamista.

2. Projektin toteutus – tilastotietoa

Olisi ollut mukava toteuttaa projekti maantieteellisessä järjestyksessä, pohjoisesta etelään, mutta se olisi vaatinut vuosia paljon enemmän. Kavtsilaiset haluavat nimittäin vaeltaa talvisin suksilla, kesällä meloen tai pyöräillen ja syksyllä kävellen. Niinpä vaellusosuudet oli jaettu siten, että nämä halut tulivat tyydytetyiksi ja kuitenkin edettiin suunnilleen Suomi-neidon pääläelä etelää kohti. Projektiin kuuluivat seuraavat retket pohjoisesta etelään lueteltuina:

Etappi 1	Nuorgam – Raja-Jooseppi	Huhtikuu	2004	Hiihto	280 km
Etappi 2	Raja-Jooseppi - Salla	Huhtikuu	2005	Hiihto	360 km
Etappi 3	Salla-Ruka	Syyskuu	2005	Patikointi	130 km
Etappi 4	Ruka-Nurmes	Heinäkuu	2004	Pyöräily	490 km
Etappi 5	Nurmes-Koli	Syyskuu	2004	Patikointi	130 km
Etappi 6	Koli-Punkaharju	Maaliskuu	2006	Hiihto	190 km
Etappi 7	Punkaharju-Sulkava	Elokuu	2005	Melonta	130 km
Etappi 8	Lohja-Sulkava	Heinäkuu	2006	Pyöräily	510 km
Etappi 9	Lohja-Hanko	Elokuu	2006	Melonta	120 km

Vaellusosuudet pystyttiin toteuttamaan ennakkosuunnitelmien mukaisesti lukuun ottamatta erittäin tuulista melontaosuutta kesällä 2005. Alkuperäissuunnitelman mukainen päätepiste Puumala vaihtui tuolloin Sulkavaksi. Seuraavan pyöräilyetapin päätepukeeksi muodostui siis Sulkava. Pyöräily jouduttiin toteuttamaan samanaikaisen Sulkavan Suursoudut -tapahtuman takia väärinpäin, ”ylämäkeen”.

Vaelluspäiviä oli yhteensä 79 eli yli 11 vaellusviikkoa.

Retkien yhteenlaskettu pituus oli 2 340 kilometriä. Ihan suorilla ei siis tultu Suomen halki, vaan mielenpainuvia mutkia tehtiin yli tuhannen kilometrin edestä. Kun otetaan huomioon eri retkien osallistujamäärät (ihmiset), saadaan projektin puitteissa suoritetuiksi huikeat 44 310 etenemiskilometriä. Jos yksi vaeltaja olisi kulkenut tuon matkan, hän olisi tullut kulkeneeksi ensin Hangosta maapallon ympäri takaisin Hankoon, käydä edestakaisin Nuorgamissa ja vielä palata sinne takaisin! Eniten kilometrejä kertyi hiihdosta, 16 560 km, ja lähes yhtä paljon pyöräilystä, 16 450 km. Patikoimalla edettiin 6 760 km ja meloen 4 540 km.

Kavtsilaiset pitivät haasteista ja ottivat tämänkin haasteen runsaslukuisesti innolla vastaan. Retkien osanottajamäärät olivat ennätyskellisen suuret, maksimimäärä oli 29 osallistujaa Nurmes-Koli patikointiretkellä. Lisäksi SPP- projekti innosti peräti 21 uutta ihmistä tulemaan mukaan Kavtsin vaelluksille. Yhteensä retkille osallistui 65 eri henkilöä, 35 naista ja 30 miestä. Lisäksi osallistui 1 koira. Retken vetäjiä oli yhteensä yhdeksän. Pyöräretkillä retkeläisten tukena oli huoltoauto kuljettajineen. Viisi henkilöä, Pauli Aaltonen, Ripsi Leppälä, Eila Nokelainen, Maija Vainio ja Marjatta Varis, selvittivät kaikki vaellusosuudet.

Retkikohtaiset selostukset, retkikertomukset, kuvagalleria ja lehtiartikkelit on koottu vaellusosuuskohtaisesti tämän raportin loppuun. Eri retkille osallistuneet henkilöt käyvät ilmi liitteenä olevasta taulukosta.

3. SPP – haasteita ja oppia

Retkenvetäjät

Tällainen projekti on kerholle ja retkeilijöille iso haaste. Erityisen haasteellista se on kunkin retkiosuuden vetäjälle. Uhkarohkeasti GT- karttoihin päätetyt osuudet on saatava ainakin pääosin toteutetuiksi. Pitää päästä seuraavan retken lähtöpisteeseen, vaikka luonnonvoimat yrittäisivätkin panna hanttiin. Piti päästä perille, vaikka retkien osallistujamäärät olivat ennätyskellisen suuret ja mukana oli lähes joka osuudella ensikertalaisia. Tarvittiin rohkeita päätöksentekijöitä, hurttia huumoria ja varasuunnitelmia, jotta tavoitteet saavutettiin.

Retkien vetämiseen ja tarkempaan suunnitteluun tarvittiin uusia voimia kerhon vakituisten vetäjien lisäksi. Projektin aikana koulutettiin useita henkilöitä näihin tehtäviin. Tehtäviä oli mahdollista jakaa isommalle joukolle, koska kolmen vuoden ohjelma oli etukäteen tiedossa. Ennalta arvaamattomia esteitä retkien toteuttamiselle pyrittiin ehkäisemään laatimalla kunnolliset turvallisuussuunnitelmat ja huolehtimalla retkeläisten fysiikasta ohjatuilla venyttelyillä aamuin illoin. Tavoitteisiin päästiin, josta suuri kiitos taitaville retkenvetäjillemme ja myös sitkeille retkeläisille.

SPP- projektin kaltainen hanke satoi todella paljon kerhon resursseja. Niinpä, huolimatta uusien retkenvetäjien kouluttamisesta, projektin aikana kerho ei pystynyt järjestämään muita vaelluksia. Varsinkin kevyempiä Lapin vaelluksia kaivattiin. Lyhyempiä viikonloppuvaelluksia ja muita tapahtumia järjestettiin kuitenkin normaalisti.

Osallistumismahdollisuudet

Retkeilyjulkaisuissa on viime aikoina ollut juttuja varsinaisten extreme-retkeilijöiden suorituksista, jotka ovat tehneet Suomen läpi hiihdon, melonnan tai juoksun yhteen pötköön. SPP-projektin lähtökohtana kuitenkin oli, että etapit olisivat jokaisen hyvästä peruskunnosta huolehtivan retkeilijän suoritettavissa.

Kuitenkin vain viisi onnellista sai kuljetuksi koko Suomen päästä päähän. Paljon useampi olisi halunnut tehdä sen. Yhdentoista viikon vaeltaminen kolmen vuoden aikana edellyttää, että työ- tai perhe- esteitä ei ole paljon, ainakaan molempia. Koko Suomen selvittäminen kolmessa vuodessa olikin eläkeläisten hommaa – tai ainakin piti olla valtiolla töissä. Ne, joilta jäi osia väliin, voivat toki käydä omin päin ”paikkaamassa” aukot.

Retkien vaativuus ja järjestelyt

Kartalta on vaikea arvioida etappien todellisia pituuksia ja varsinkaan maaston vaativuutta. Siksi retkien aikataulut olivat yleensä tiukkoja ja pelivaraa ei ollut juuri lainkaan. Vaelluspäivät olivat pitkiä ja tauot sen sijaan lyhyitä. Toisaalta, jos ei hiki otsalla ponnistelu tapa niin se on pitkän päälle terveellistä. Eräs kaikki retket taivaltanut kertoi painonsa pudonneen 10 kg projektin aikana. Kannattaako olla pahoillaan?

Projektin aikana retkeilyyn varattu aika hupeni kokonaan tähän projektiin, eikä jäänyt aikaa toteuttaa vapaata retkeilyä, jossa voi muuttaa suunnitelmia, luppoilla päivän ja jopa pysähtyä nautiskelemaan maisemista. Nyt siihen ei ollut mahdollisuuksia.

Joillakin osuuksilla osallistujien määrä oli melko suuri. Jotos venyi niin pitkäksi, että häntäpäässä sattuneesta ongelmasta ei saatu sanaa kärkeen. Häntäpään ja kärjen välinen informaatio ei pelannut aina.

Aamu- ja iltavenyttelyjen merkitys korostui etenkin pitkillä järviosuuksilla. Ilman venyttelyjä olisi matka voinut keskeytyä ainakin niiltä, joilla lihakset herkästi jumiutuvat. Niinpä venyttelyihin osallistuttiin innokkaasti ja iloisin mielin. Kaiken kaikkiaan retkiosuuksista selvittiin ihmeteltävän vähäisin terveydellisin vaurioin. Pari kolme retkeilijää joutui keskeyttämään sairauden takia vaelluksen, mutta yhtään vakavaa loukkaantumista ei vaelluksilla sattunut. Silti oli tärkeää, että joka osuudella oli mukana ensiaputaitoisia, jotka pystyivät hoitamaan ja lääkitsemään pienemmissä vaivoissa. Jalkavaivoja (rakkoja) oli runsaimmin Nurmes-Koli osuudella, jossa käveltiin paljon maanteitä pitkien.

Välineitä rikkoutui muutamilla osuuksilla paljon. Hiihtoretkellä Raja- Jooseppi – Salla uppokelit aiheuttivat paljon komeita ilmalentoja ja aisoja katkeili vähän väliä. Runsa varaosavarasto ja -valikoima sekä taitava korjaushenkilökunta pelastivat tämän retken. Pyöräretkellä Sulkavan ja Lohjan välillä pyörissä ilmeni vaikka minkälaisia vikoja, mutta ei hätää, huoltoauto kiidätti ”potilaat” käymään korjaamolla.

Hyvin tärkeiksi henkilöiksi retkillä osoittautuivat ne, jotka paikkailevat henkisiä ongelmia. Tarvittiin niitä, jotka saavat väsyneen porukan nauramaan, lakkaamaan olemasta enää köyhä taikka kipeä. Niitä, jotka saavat retkeilijän katseen nousemaan edellä kulkijan ahkiosta.

Retkeily Etelä- Suomessa

Asutuskeskukset ja varsinkin niiden tarjoamat palvelut lisääntyivät paljon etelää kohti edettäessä. Ei ymmärrä pohjoisessa vaelteluun tottunut miten vähällä muonavarustuksen suunnittelulla pärjää etelämpänä, missä kauppa tai ravintola löytyy vähän väliä varsinkin pyörällä liukkaasti liikuttaessa. Toisaalta isolle porukalle soveltuvien leiriytymispaikkojen löytäminen oli vaikeaa. Kaikissa asutuskeskuksissa ei ole leirintäaluetta tai muutakaan tarjolla. Myöskään kunnollisen juomaveden saanti ei ole itsestään selvyys. Paikoin vesihuolto oli varmistettava etukäteen.

Etelä-Suomessa liikuttaessa ennakkotiedustelujen tärkeys korostui. Reitin varrella hyödynnettiin kolme kertaa tunturikerholaisten kesäviettopaikkojen palveluja (Punkaharjulla, Mäntyharjulla ja Hämeenlinnassa).

4. SPP – plussaa Kavtsille ja retkeilijöille

SPP ja Kavtsi

Sen lisäksi, että projektin aikana koulutettiin useita uusia vetäjiä ja apuvetäjiä, vaellusten osallistujamäärät kasvoivat. SPP projekti oli kiinnostava ja varsinkin Etelä- Suomen pitkät vaellukset uutta Kavtsin toiminnassa.

Positiivista oli, että myös muista tunturikerhoista ja ihan sivusta tuli uutta väkeä maistelemaan SPP-herkkua ja tutustumaan kavtsilaisiin ja Kavtsin toimintaan.

Tunturikerhotoiminta ja Kavtsi tulivat muillekin suomalaisille tutuiksi. Paikallinen julkinen sana oli useilla paikkakunnilla kiinnostunut hankkeestamme ja uhrasi asiallemme palstatilaa. Kavtsin hanke oli näkyvästi esillä myös Tunturilatu -lehdissä 2004 - 2006 ja Latu ja Polku – lehdessä 2006.

SPP ja retkeilijät

Tunturikerholaisille oli terveellistä oppia, että eteläisemmässäkin Suomessa voi tehdä kunnollisia vaelluksia, jopa sellaisia että ne kelpaavat tunturisuusiksi aikoville. Ahkiovaellusta suunnittelevalle ei varmaankaan tulisi ensimmäiseksi mieleen sijoittaa sitä Etelä- Suomen järvillä hiihdeittäväksi!

Aktiivinen vaellusporukka hitsautui yhteen tehdessään monta retkeä yhdessä, tutustuivat toistensa hyviin ja vielä parempiin puoliin. Mieleinen telttakaveri löytyy monelle nyt entistä helpommin.

Suomen luonto tarjosi monenlaista ihmeteltävää ja elämystä. Oudompiakin luontokappaleita pysytettiin tunnistamaan, kun joukossa oli aina mukana joku alan ekspertti. Tärkeimmät luontohavainnot on kirjattu retkikertomuksiin. Mutta ihan ilman eksperttejäkin opittiin jotakin. Opittiin erottamaan joutsenen ääni jäätelöauton äänestä. Tutustuttiin villisikojen charmikkaaseen ulkonäköön ja niiden yölläkin telttöihin kuuluneeseen vähemmän vienoon ääntelyyn. Saatiin myös nähdä karhun syövän pantteria.

Erinomaista SPP-hankkeessa oli se, että kaikki neljä retkeilijän perusetenemistapaa oli valittu mukaan. Näin SPP-retkeilijä saattoi valita mielilajinsa mukaisen retkiosuuden. Toisaalta, vaikka ei olisikaan aiemmin tuntenut vetoa tiettyyn liikkumismuotoon, ”suorituksen” läpäiseminen motivoi itsensä ylittämiseen ja aivan uusien retkeilymuotojen oppimiseen. Jos polkupyöräkolarissa aiemmin olleet uskaltautuivat Kainuun vaaroille polkemaan tai vesikammoinen melontavaellukselle ja selvisivät hyvin, voidaan kai SPP- idean keksijöille vain nostaa hattua! Sitä paitsi – kunto todella nousi, ainakin vähän ja ainakin retkeilijöillä, jotka kulkivat läpi Suomen. On Suomi kuitenkin sen verran pitkä ja hikinen maa!

Maisemat ja kokemukset

Kotomaamme koko kuva siis selveni, varsinkin useisiin retkiin osallistujille, merkittävästi. Itärajan tuntumassa kohdattiin paljon muistoja sodista ja taisteluista. Raatteen tien hiljainen kivikenttä hiljensi meidätkin. Reitin varrella tutustuttiin useisiin korsuihin ja linnoituksiin. Osia Suomen Salvasta eli Salpalinjasta nähtiin sekä pohjoisessa että etelässä.

Pohjoisen karuus ja jylyys, vanhan Sallan komeat tunturit laajan suoalueen takana, Karjalan kunnat, keskisen Suomen rehevät metsät ja kiemuraiset mäet, rannattomat järvenselät ja avomeren arvaamattomuus maalasivat mahtavan kuvasarjan silmiemme taakse.

Uskomattoman kaunis on tämä rakas kotimaamme!

Kun viideltä koko Suomen läpi kulkeneelta kysyttiin, mitkä maisemat/kokemukset jäivät päällimmäiseksi mieleen SPP- retkien varrelta, saatiin seuraavat vastaukset:

Maija: *Olin onnekas, olin osa-aikaeläkkeellä, kun Tunturilatu 4/2003 ilmestyi. Kuluneet vuodet se on ollut ahkerassa käytössä odottaessani SPP-vaelluksia. Mukana oli neljä tuttua liikuntalajia. Kaikkia oli kivaa harjoitella etukäteen. Kaikki vaellukset olivat mukavia, mutta Joulupukin Jotos ja käynti Korvatunturilla oli jotain ennenkokematonta. Ruskavaellusten ihanat ruskan värit ja suuret kypsät puolukat eivät unohdu. Melonnan päätyminen Hankoon ja vieläpä Hankoniemen kärjen kiertäminen "Hauensuolen" kautta Hangonkylään oli piste i:n päälle.*

Ripsi: *Olen aina pitänyt haasteista. Ja retkeilystä. Olin intoa täynnä kun SPP- projekti esiteltiin. Olin joskus aikaisemmin ajatellut että olisi kiva pyöräillä pikku hiljaa kotoa Espoosta Utsjoelle, joten totta kai tartuin haasteeseen. Uneksin pääsemisestä pohjoisesta jonnekin Kolille asti. Kun sitten retkille pääseminen aina vain onnistui, ruokahalu kasvoi ja alkoi käydä mielessä sellainen ajatus että näinköhän sitä pääsee ehkä ihan Hankoon asti.*

Tulen aina muistamaan sen hetken jolloin tuon minulle niin rakkaan, usein tuulisen ja haastavan, aina arvaamattoman, mutta tärkeällä hetkellä tyynen avoimen selän takaa nousivat näkyviin Hangon tornit ja tiesin että kohta olen perillä, PERILLÄ!

Eila: *Individualismiin taipuvaiselle sielulle oli opettavaista ja yllättävän mukavaa osallistua SPP- ”kolhoosivaelluksiin”. Joukkovoimaa, VAU!*

Nuorgamin maisemissa koin vahvan, lähes patrioottisen tunteen: Isänmaani karut ja paljaat kasvot, tässä ja nyt. Suomi-neito! Muistan myös Inarin-järven sinivalkeaa äärettömyyttä reunustaneet pumpulipilvet. Kirpeänä pakkasyönä huikaisevan korkea ja kirkas taivas, revontulet. Maailma ei voi olla näin kaunis! - Tunnetasolle taltioitui myös Koli. Silmiä oli vaikea irrottaa kansallismaisemasta, vai liekö Kolin kuppilassa olleet vain niin ihanan pehmeät penkit...

Pauli: *Kun tieto SPP-projektista tuli, niin se sopi minulle mainiosti, sillä olin jäänyt eläkkeelle 2004 maaliskuun alusta. Näin ollen vuosilomia ei tarvinnut "tärvätä" pelkkään retkeilyyn, sillä onhan meillä toki muutakin elämää kuin retkeily. Alusta alkaen olin valmistautunut osallistumaan kaikkiin vaelluksiin, jos vain terveys antaa myöten. Ja koko projekti onnistui osaltani mainiosti. Pitkien talvivaellusten aikana selvisi konkreettisesti pitkäkestoisen rasvanpolttosykkeen merkitys: painoni putosi molemmilla retkillä 4-5 kiloa. Ja tuon pudotuksen jälkeen se ei ole juuri noussut. Retkikokemus on kasvanut roimasti. Joutuminen varamiehen pallilta vetäjäksi oli myös opettava ja myönteinen kokemus. Parhaita elämyksiä ovat talviset pakkasaamut, kun kömpii ulos teltasta hyvin nukutun yön jälkeen huuruiseen pakkaseen auringon noustessa. Raskainta olivat rikkavaellukset, helpointa oli pyöräily. Melontaa olisi voinut olla enemmänkin. On mahtavaa olla mukana Kavtsin ja Tunturiladun retkeilijänä.*

Marjatta: *Kun lähdimme Nuorgamista, niin edessä oli pitkä ylämäki. Ajattelin, että kun olemme mäen päällä niin sitten alkaakin alamäki kohti etelää... Ei se niin mennyt. Matkamme aina Hankoon saakka oli kuin elämä. Vuoroin oli ylämäkeä, alamäkeä, mutkaa ja tasaistakin. Varsinkin viimeinen osuus Lohjalta Hankoon oli tasaista. tosin viimeisen päivän tuuli kuvasi mielen myrskyä ennen saavutettua päämäärää.*

Lunta oli Nuorgamista lähtiessä vähänlaisesti, mutta lisääntyi mukavasti matkan edistyessä. Muilla talvivaelluksilla ei ollut lumesta puutetta. Suolistaipaleen räntäsade jäi mieleen erityisesti. Silloin ajattelin, että mitä minä täällä teen...?? Tällaisia ajatuksia minulle tulee jokaisella vaelluksella, mutta onneksi ne ajatukset ovat hetkellisiä ja häviävät nopeasti. Tällaisina kielteisinä hetkinä ajattelen retken päätepidettyä ja siellä odottavaa saunaa ja päätösateriaa. Se ajatus antaa kummasti voimaa taapertaa eteenpäin tuulessa ja tuiskussakin.

Kasvillisuutta oli myös mukava seurata. Nuorgamista lähtiessä oli vain tunturikoivuja ja varpukasvillisuutta. Vähitellen seuraksi tuli mäntyjä ja lapinkuusua. Etelää kohti kasvillisuus muuttui rehevämmäksi ja hankalammaksi liikkua. Muistuu mieleen ryteikköinen polku Nurmeksen eteläpuolella. Kuten myös Karhunkierroksen puolukat, joita söin vatsani kipeäksi. Ne olivat niin mehukkaita ja hyviä. Kanoottiretkellä Liistonsaaren mustikat ja vademat maistuivat marjamaitona. Ruoka ja ruokatauot ovat ”melkein” parhaimpia hetkiä vaelluksilla.

Suomiäidin maisemat ja kauneus ovat asioita, joita lähdän mielelläni katsomaan. Niin tunturi kuin järvi- ja vaaramaisemat jäivät mieleen näillä vaelluksilla. Kanootilla liikuttaessa näkymät ovat erilaiset kuin poluilla kävellessä tai hangilla hiihdellessä. Tyyni vedenpinta ja siihen kuvastuvat saarten rannat. Siinä on maisema, jota katselen mielelläni. Jos vaeltaisin yksin tai kaksin hyvän ystävän kanssa niin kuluttaisin aikaa pelkkään maisemien katseluun. istuisin hiljaa ”nannakka” ja kahvikuksa kädessäni, antaisin mieleni ja silmäni levätä luonnon lähteillä.

Toki kommelluksiakin sattui, mutta minulla on lapsuuskodista ja Pohjois-Karjalasta peritty elämänsäsenne unohtaa kaikki ikävät asiat. Myöhemmin niistä tulee ”retken suola” ja niille voi nauraa makeasti. Maasto ja sääolot vaikuttavat hetken, mutta minulla on tapana ajatella, että ylämäen jälkeen on alamäki ja mutkan jälkeen uusi maisema. Sateen jälkeen tulee pouta ja myrskyn jälkeen tyyni sää. Jos näitä vaihteluita ei olisi, niin olisi aika tylsä – vai olenko ehkä väärässä?? Lämpimät kiitokset teille hyvät retkiystävät ja mieluisia retkiä edelleen Suomiäidin sylissä!